

Є. П. Сустнов.

КОНВЕНЦІЯ ПРО ОХОРОНУ ДІКОЇ ФЛОРИ ТА ФАУНИ І ПРИРОДНИХ СЕРЕДОВИЩ ІСНУВАННЯ В ЄВРОПІ (1979) – міжнар.-прав.

документ, ухвалений під егідою Ради Європи у Берні (Швейцарія) 19 верес. 1979, набув чинності 1 черв. 1982.

Зараз Конвенція підписана 39-ма державами, що входять до Ради Європи, а також ЄС, Монако, Буркіна-Фасо, Марокко, Тунісом та Сенегалом. Алжир, Білорусь, Боснія і Герцеговина, Кабо-Верде, Ватикан і Росія є країнами, які не підписали Конвенцію, та мають статус спостерігача на засіданнях її Постійного комітету. Україна

приєдналася до Конвенції із застереженнями 29 жовт. 1996.

Конвенція складається з преамбули, 9-ти глав («Заг. положення», «Охорона середовищ існування», «Охорона видів», «Спец. положення для мігруючих видів», «Додаткові положення», «Постійний комітет», «Поправки», «Врегулювання спорів» та «Заключні положення»), що містять 24 ст., та 4-х додатків.

У преамбулі визначено, що дика флора і фауна є природ. спадщиною непересічної естетичної, наук., культ., рекреаційної та екон. цінності, яку необхідно зберегти та передати прийдешнім поколінням. Вона відіграє виключно важливу роль у підтриманні біол. рівноваги.

Метою Конвенції є охорона дикої флори та фауни і їхніх природ. середовищ існування, зокрема тих видів і середовищ існування, охорона яких вимагає співробітництва декількох держав, а також сприяння такому співробітництву. Особл. увага приділяється видам, яким загрожує зникнення, та вразливим видам, включаючи мігруючі, яким загрожує зникнення і які є вразливими.

Згідно з Конвенцією Сторони вживають необхідних заходів для підтримання популяцій дикої флори та фауни на такому рівні або для приведення їх до такого рівня, який відповідає, зокрема, екол., наук. і культ. вимогам, та вряховують при цьому екон. та рекреаційні вимоги, а також потреби підвидів, різновидів чи форм, що знаходяться під загрозою на місц. рівні.

Відповідно до положень Конвенції кожна Сторона вживає заходів для здій-

снення нац. політики охорони дикої флори, дикої фауни та природ. середовищ існування, приділяючи особл. увагу видам, яким загрожує зникнення, вразливим видам, особливо ендемічним, та середовищам існування, яким загрожує зникнення.

Кожна Сторона зобов'язується враховувати у своїй політиці планування забудови і розвитку територій та у своїх заходах, спрямованих на боротьбу із забрудненням, необхідність охорони дикої флори та фауни, сприяти просвіті та поширенню заг. інформації з питань необхідності охорони видів дикої флори та фауни і їхніх середовищ існування.

За здійснення нагляду за застосуванням Конвенції відповідає Постійний комітет, який скликається Генеральним секретарем Ради Європи. Постійний комітет збирається принаймні один раз на 2 роки та на вимогу більшості Сторін.

Конвенція містить 4 додатки: «Види флори, що підлягають особл. охороні» (додаток I); «Види фауни, що підлягають особл. охороні» (додаток II); «Види фауни, що підлягають охороні» (додаток III) та «Заборонені засоби і способи знищення, вилову та ін. форм використання диких тварин» (додаток IV). До таких засобів і способів, зокрема, належать пастки, сітки, капкани, електричні пристрої для знищення та глушіння тварин, джерела штучного світла, дзеркала та ін. осліплюючі пристрої, вибухові речовини, отрута чи отруєні або анестезуючі принади тощо.

До додатків Конвенції включено всі види європ. рептилій і амфібій, а також більшість видів птахів. Усі додатки регулярно переглядаються та виправляються Постійним комітетом, який ке-

рується порадами численних експертних груп.

Застереження України щодо Конвенції сформульовані таким чином:

1. В Україні допускаються в обмеженій кількості за умов відповідного контролю щодо таких видів тварин, перелічених у додатку II до Конвенції: вибіркоче регулювання чисельності вовка та ведмедя бурого з метою запобігання негативному впливу їх на популяції ін. видів, серйозній шкоді худобі та ін. об'єктам власності; добування дупеля у зв'язку з достатньо великою чисельністю та поширеністю.

2. Дозволяється використання засобів і способів добування, відлову та ін. форм полювання, перелічених у додатку IV до Конвенції: пасток та сіток – для відлову з наук. метою і переселення ссавців та птахів, перелічених у додатку III до Конвенції; капканів – для добування вовка, а також бабака звичайного, бобра, тхора чорного, куниці лісової, куниці кам'яної, перелічених у додатку III до Конвенції.

Лит.: Про приєднання України до Конвенції 1979 року про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування в Європі: Закон України від 29.10.1996 №436/96-ВР. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/436/96-vp>; Юридична енциклопедія, т. 3 / редкол.: Ю. С. Шемшученко (голова редкол.) та ін. К., 1998. URL: http://leksika.com.ua/12210218/legal/konventsiya_pro_ohoronu_dikoyi_flori_i_fauni_ta_prirodnih_seredovisch_isnuvannya_v_yevropi_1979; Конвенція про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_032.

С. П. Суетнов.